

ABATERI ȘI PEDEPSE DISCIPLINARE LA GIMNAZIUL DIN BLAJ (A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA)

Zevedei-Ioan Drăghiță

Școlile de la Blaj, deschise în octombrie 1754, au fost una din finalitățile luptei pentru emancipare națională a lui Inochentie Micu-Klein, încadrându-se, totodată, în politica iluministă manifestată la Curtea vieneză. S-au înființat patru instituții, fiecare cu obiectivele sale: *școala de obște*, *gimnaziul* și *seminariile crăiești și diecezan* (cel din urmă a fuzionat, în 1781, cu Seminarul „Sfintei Treimi”). Gimnaziul sau „școala latină”, structurat inițial doar pe ciclul inferior (*principia, grammatica și syntaxis*) a primit, în 1772, alte două clase (*rhethorica et poesis*). În această formulă funcționează până la 1848. În 1831 s-a înființat *Liceum episcopale*, instituție de rang academic, cu două facultăți, *teologică și filosofică*. Seminarul devine facultate teologică, iar facultatea filosofică a funcționat alături de gimnaziu. După Revoluția de la 1848, liceul a fost reorganizat, conform *Entwurf*-ului lui Leo Thun, după modelul austriac, având opt clase. În curriculum s-au impus discipline precum limba greacă, limba germană (devenită limbă oficială), istoria naturală, matematica, fizica, chimia, limba maternă, iar limba latină a fost redimensionată. Evident că, în urma actului dualist din 1867, gimnaziul blăjean a cunoscut alte modificări, nu însă ca organizare, ci mai ales sub aspectul accentuării tendinței de impunere a limbii maghiare, în conformitate cu programele guvernului de la Budapesta¹.

Dar, în cele ce urmează, dorim să surprindem o altă dimensiune a demersului instructiv din cadrul gimnaziului blăjean. Având la îndemână fondul arhivistic al gimnaziului păstrat la Arhivele Naționale ale României Direcția Județeană Alba, am reușit să identificăm câteva aspecte, apărute în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, legate de disciplină și de modul în care au fost soluționate. Mărturisim că, din cunoștințele noastre, în literatura de specialitate o astfel de temă nu a fost abordată, poate și datorită aspectului insignifiant, la prima vedere.

¹ Mai multe cu privire la întemeierea, evoluția și dezvoltarea instituțiilor școlare de la Blaj vezi, de pildă, la: I. Antonelli, *Breviaru istoric al școlilor din Blaj*, în *Programa Gimnasiului superior, preparandiei, normei și școlii populare de fete din Blaj pre anulu școlastic 1876/7*, Blaj, 1877; Augustin Caliani, *Liceul din Blaj*, în *Anuarul institutelor de învățământ gr. cat. din Balázsfalva – Blaj: Gimnasiul superior, institutul pedagogic, școala civilă și elementară de fete, școala de aplicație, școala învățăcelor de meserii și negustorii pe anul școlastic 1941/42*, Blaj, 1942, p. 7-42; Lucia Protopopescu, *Contribuții la istoria învățământului din Transilvania 1774-1805*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1966; N. Albu, *Istoria școlilor românești din Transilvania între 1800-1867*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1971, p. 20-74; Iacob Mârza, *Școală și națiune (Școlile Blajului în epoca renașterii naționale)*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1987.

Evident că, la fel ca în alte școli, și la gimnaziul blăjean s-a urmărit menținerea bunei rânduieli necesară pentru desfășurarea normală a activităților didactice, dar și pentru păstrarea ordinii în școală și în afara ei, cu atât mai mult având în vedere numărul însemnat al populației școlare de la Blaj. În acest sens, rolul esențial, pe lângă atitudinea profesorilor, l-au avut regulamentele școlare. În cel din 1883, numit *Legile scolastice ale Gimnaziului superior greco-catolic din Blaj*, în capitolul III („Școala”), sunt prezentate obligațiile și drepturile elevilor. Se precizează: regimul absențelor și situațiile în care se pot motiva, modul în care elevii trebuie să participe la prelegeri, ținuta („fiecare școlar are a se înfățișa în școală în toată curățenia, atât în veșminte cât și în celelalte ale sale, prin urmare cu părul bine ordonat, cu veșmintele curate și cusute. Spre înconjurarea luxului se oprește purtarea veșmintelor negre și scumpoase și se recomandă, atât pe timp de vară cât și pe timp de iarnă, țeșături de casă”²).

În capitolul „Afară de școală” se insistă pe păstrarea unei atitudini conștiincioase, modeste, pe evitarea injuriilor, lovirilor, bătăilor. Se interzice frecventarea cârciumilor, a „societăților rele”, posesia de arme, fumatul etc. În sfârșit, conduita elevilor este reglementată și în timpul vacanțelor, vegheată de părinții sau de tutorii acestora.

Încălcărilor regulamentelor, în perioada sondată de noi, au avut ca obiect o sumă variată de cauze: furturi (de bani sau bunuri) între elevi, furturi din gospodăriile localnicilor, cheltuieli nejustificate din partea elevilor („risipa nepăsătoare de bani”), consumul de băuturi alcoolice, însoțirea cu oameni „ce se află pe un grad mai inferior a dezvoltării morale”, jocurile de noroc pe bani (în special jocul de cărți), tulburarea liniștii pe timp de noapte, bătăi cu tineri din interiorul sau din afara gimnaziului, distrugerii de bunuri, „lucrări în contra ordinii de stat” și altele.

În ceea ce privește pedepsele, funcție de gravitatea faptei, sunt calibrate cu multă grijă. Dintre ele, amintim: mustrarea din partea profesorului clasei, mustrarea publică în fața clasei și consemnarea în protocolul clasei, admonițiune din partea direcțiunii, chemarea în fața conferinței profesore, scăderea notei la purtare, pedepse scripturistice, carceră (cu pâine și apă) pe diferite perioade de timp, retragerea beneficiului de pâine sau a altor ajutoare, eliminarea din gimnaziu.

În cele ce urmează, vom insista asupra câtorva, să le spunem, studii de caz, care au menirea de a ilustra cele spuse până acum.

Astfel, în conferința profesorală din 1 iunie 1861 este luat în discuție cazul elevului George Bârlea acuzat de colegul său Ioan Moldovan de furtul a 12 florini aflați în „caputul său”. În urma cercetării, „din defectul probei depline”, nu s-a putut dovedi acuzația împotriva sa. Totuși, o serie de indicii

² *Legile scolastice ale Gimnaziului superior greco-catolic din Blaj*, Blaj, 1883, p. 7-8.

secundare arată existența unui sâmbure de adevăr. Astfel, în ziua săvârșirii abaterii, George Bârlea a lipsit de la orele de caligrafie și de la slujba religioasă, a cumpărat carne, vin, a jucat cărți pe bani, cheltuind nejustificat sume importante de bani. Pentru „risipa cea nepăsătoare de bani” și pentru absența de la cursuri i-a fost retras ajutorul bănesc ce-l avea în calitate de meditator la Caligrafie și a fost pedepsit cu 48 de ore de „carceră cu pâine și apă însă numai ziua, nu și noaptea”. Alți colegi de ai săi, „ca unii care – precum înșiși nu s-au sfiit a mărturisi – au băut vin și s-au jucat cărți pe bani împreună cu George Bârlea mai o jumătate de zi între băuturi, cu neglijarea pipăibilă a studiilor” au fost pedepsiți cu carceră între 6 și 24 ore. În ceea ce-l privește pe păgubit, pentru a-și putea recupera pierderea este consiliat „a-și continua pretențiunile pe altă parte”, iar pe viitor „să-și grijească mai bine banii”³.

O problemă frecventă, prezentă în cadrul abaterilor disciplinare de la gimnaziul din Blaj, este practicarea jocurilor de noroc pe bani, „jocul de-a cărțile”, după cum se consemnează în documentele de epocă. Un asemenea caz a fost dezbătut în conferința profesorală din iunie 1862. Elevii Andrea Oprea, George San-Martinescu, Nicolae Boeriu, Augustin Pop, Nicolae David au fost surprinși în timp ce practicau acest joc. Astfel, Nicolae Boeriu și Nicolae David au fost văzuți în Ospătăria lui Gyurtia jucând cărți „cel dintâi cu ȝiganul Ioan al Scupiei, cestulant cu Dadu cel mai de jos dintre ȝigani” și aceasta în timpul prelegerilor. Ceilalți elevi au fost găsiți de către pedel „în grădina Reverendisimului Ștefan Manfi pitulați după agriși jucându-se în cărți pe bani”. Elevilor surprinși în ospătărie jucând cărți în compania unor „oameni de cel mai de jos și asta în loc public și în timpul prelegerilor, ce spune un mare grad de pasiune” li s-a scăzut nota la purtare la „mai puțin legal” și au fost exmatriculați. Ceilalți au primit nota la purtare de „nu de tot legal” și au fost și ei exmatriculați, dar s-a acceptat să-și încheie anul școlar⁴. Din duritatea pedepselor putem deduce că practicarea acestui joc în rândul elevilor a devenit un fenomen aproape cotidian, o formă de distracție, cu atât mai captivantă cu cât era interzisă. Probabil, acest fapt a determinat autoritățile școlare să aplice măsuri dure cu putere de exemplu, în vederea limitării ei.

Pornind de la ideea că școala are menirea nu doar să instruiască, ci și să educe, corpul profesoral de la gimnaziu a căutat să impună o conduită comportamentală civilizată elevilor săi atât în școală, cât și în afara ei. Tocmai de aceea a sancționat atitudinea necuviincioasă a elevului de clasa a VI-a, Dionisie Precup, care a bătut cu pumnul în masa expediției poștale din Blaj „înjurând și trântind ușa după sine încât s-au cutremurat ferestrele casei”, după cum spune lucrătorul poștal. Cercetarea cauzei a dezvăluit motivul de mânie a

³ Arhivele Naționale ale României. Direcția Județeană Alba, fond *Gimnaziul Superior greco-catolic Blaj* (în continuare: ANRDJA. *Gimnaziul*). Registrul de intrare-ieșire 8/1860-1861, nr. 9.

⁴ *Ibidem*. Registrul de intrare-ieșire 9/1861-862, nr. 65.

elevului. Spunem noi, motiv întemeiat, căci lucrătorul poștal a refuzat să-i caute o scrisoare sosită de acasă, de existența căreia aflase de la colegii săi. Ulterior, ea a fost returnată. Ținându-se seama de circumstanțele ieșirii sale „pentru necuviința sa, care întrucâtva se explică prin acea împrejurare că el știind deja că are epistolă, totuși i s-a dat răspuns negativ fără ca Dl. Expeditor mai înainte să fi cercetat între epistole – să se mustre public în clasă”⁵.

O atitudine asemănătoare, până la un loc, de a-și face singuri dreptate, constatăm și în poziția elevilor Teodor Crișan și Simion Medrea care au protestat față de calificativele cu care au fost notați de către profesorul Vasile Crișan. Au generat un mic scandal, „sculându-se în fața conșcolarilor lor cu nescai cuvinte netemătoare de onoare și exprimând cu un accent derogatoriu respectului, care școlarii, după legile cuviinței, îl datorează profesorilor lor”. Au fost pedepsiți cu opt ore de carceră și prezentarea de scuze profesorului Vasile Crișan⁶.

Preocuparea pentru asigurarea unei minime decențe a conduitei elevilor și în timpul liber, când se aflau în afara școlii la gazdele lor, a fost mereu prezentă și în același timp, greu de împlinit, pe de o parte datorită numărului mare de elevi, iar pe de alta vârstelor lor variate, fiecare cu propriile tentații. În fapt, cele mai multe năzbâtii au fost săvârșite în acest răstimp.

Astfel, elevul Ioan Bene din clasa I l-a împușcat accidental în mână pe Teodor Stavilă, elev în clasa a II-a, în timp ce, împreună cu alți școlari, au pornit în câmp pentru a împușca păsări. Manipularea imprudentă a pistolului a dus la această tragedie. Ioan Bene, pentru că „a ținut la sine o armă de foc, pe când orișice arme sunt neiertate pentru școlari și chiar pentru cei care ar fi avut licență de la dregătorul poliției” și pentru neatenția prin care a periclitat viața unui om, a fost pedepsit cu 12 ore de carceră și șase vârgi „care să le sufere public în fața școlarilor din I”. Direcțiunea (Timotei Cipariu) subscrie la decizia consiliului profesoral, cu observația „fără vârgi”⁷. Este singura dată când, în pedepsirea unei abateri, este recomandată expres pedeapsa corporală, care, probabil, face parte din acele măsuri scripturistice prezente în regulamentele gimnaziului. Considerăm că s-a decis această măsură, în primul rând având în vedere vârsta fragedă a celui pedepsit. Este interesantă poziția Direcțiunii care s-a opus, subliniindu-se decizia scoaterii ei din practica școlii. Se cunoaște că asemenea pedepse au fost uzuale multă vreme în școlile vremii, inclusiv în cele de la Blaj. Chiar și în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, în presă au mai apărut voci care atrăgeau atenția asupra acestui aspect. În numărul 10/1867 al *Găzetei de Transilvania*, este prezentată „brutalitatea” din școlile de la Blaj. În dreptul la replică, destul de ironic, scris de Ioan Micu Moldovan se arată că

⁵ *Ibidem*. Registrul de intrare-ieșire 15/1863-1864, nr. 77.

⁶ *Ibidem*. Registrul de intrare-ieșire 18/1866-1867, nr. 141.

⁷ *Ibidem*. Registrul de intrare-ieșire 14/1862-83, nr. 50.

materialul aduce atingere „foarte neplăcut onoarea acestui institut cu atât mai vârtos că publicul neavând sub ochii săi pe întreg cuprinsul acelei corespondențe nu poate judeca oare termenul brutalitate, cel mai greu între termenii ce servesc spre caracterizarea purtării neomenești; este aplecat la locul său sau din contră. Ba din notița nici cea nu se poate ști: oare brutalitățile comitu-se de profesori sau de școlari?”⁸. În aceeași categorie, a faptelor specifice vârstelor mici, putem așeza pe cea a elevilor Paul Pușcaș și Ioan Stoica din clasa I care au dat cu pietre într-un tren aflat în mișcare, reușind să spargă ferestrele locomotivei⁹.

Relația elevilor cu gazdele care le ofereau cvartir, contra cost evident, a fost o altă zonă din care au apărut o serie de încălcări ale firescului comportamental. Discuțiile dintre cele două părți, iscate de la diferite neînțelegeri, degenerau în adevărate scandaluri, așa cum s-a întâmplat în cazul elevului George Dancia din clasa a V-a care, într-un exces de violență, a înjurat și batjocorit și apoi a pălmuțit întreaga familie a lui Karácson Minya. A fost găsit vinovat și pedepsit cu opt ore de carceră, scăderea notei la purtare și obligat ca în opt zile să părăsească gazda unde se afla¹⁰. Un caz asemănător este cel în care elevul Pinteș Târnoveanu este acuzat de croitorul Andrea Marcu că i-a furat, în noaptea de 28 decembrie 1868, o parte din lemnele de foc. Presupunerea și-o bazează pe faptul că lemele furate se aflau în curtea gazdei elevului și că acesta a locuit până în toamnă la croitor, când, în urma unor neînțelegeri, s-a mutat. Furtul l-a considerat drept răzbunare. Acuza nu a putut fi dovedită, dar elevul, în noaptea respectivă a participat, împreună cu câțiva teologi externi, la o petrecere prelungită. A ieșit de mai multe ori afară, a umblat pe stradă, a zbierat până după 12 noaptea. Pentru asemenea fapte a fost pedepsit cu 12 ore de carceră¹¹.

În aceeași categorie, a relației populație școlară - localnici, putem înscrie și conflictul dintre elevii găzduiți la profesorul Octavian Bonfiniu și câțiva elevi de la școala maghiară. Din plângerea unuia dintre părinții copiilor maghiari s-a dedus că aceștia erau bătuți sistematic și se asmuțeau câinii asupra lor. În urma cercetărilor efectuate și „luarea la protocol” a elevilor acuzați, profesorii Ambrosiu Chețianu și Emil Viciu, însărcinați cu această cauză, au ajuns la concluzia că niciunul dintre împričinați „nu a luat parte la bătaia ce li se ascrie, de aceea învinuirea nebazată a D-lui Pongrácz Simon să fie respinsă și să fie îndrumat a arăta cu numele și cu martori pe cei asupra cărora se învinuiesc”. O altă încălcare a regulamentului, de această dată specifică unei vârste mai mature, a constat în frecventarea caselor de toleranță. Un număr destul de mare de

⁸ *Ibidem*. Registrul de intrare-ieșire 18/1866-1867, nr. 147.

⁹ *Ibidem*. Acte înregistrate, nr. 274/1891.

¹⁰ *Ibidem*. Registrul de intrare-ieșire 117/1861-1862, nr. 43.

¹¹ *Ibidem*. Registrul de intrare-ieșire 20/1868-1869, nr. 101.

elevi, mai ales din clasele a VII-a și a VIII-a, au fost dovediți atât cu martori, cât și prin propriile mărturii că „de timp îndelungat dețin legături cu una casă suspectă și mai de aproape au rămas întrânsa neîntrerupt în decursul câtorva zile neglijând uneori și frecventarea prelecțiunilor”. În consecință, Petru Togan, cel mai înrăit dintre ei, a fost exmatriculat, iar ceilalți li s-a scăzut nota la purtare, iar la următoarea abatere urmau a fi exmatriculați¹².

Foarte interesant este și cazul de indisciplină și comportament nedemn prezent în cadrul corpului profesoral, în centrul căruia s-a aflat Paul Marin, profesor de desen și sport. Acesta, în seara de 10 mai 1880, a fost protagonistul unui scandal ce a avut loc la „Hotel Național” din Blaj. Foarte beat, a intrat în conflict cu Simon Mendel, șeful hotelului, pe care „l-a amenințat cu moartea, pe el și pe jidanii de peste tot”. A fost scos cu forța din hotel, de două ori, dar a revenit aducând cu sine, în ajutor, un număr însemnat de elevi. În urma anchetei efectuate, s-a ajuns la concluzia că elevii prezenți nu s-au amestecat în conflict, ci doar au consumat bere. În ce-l privește pe Paul Marin, considerându-se că „reputațiunea corpului profesoral suferă prin purtarea lui necuviincioasă de repetite ori și în specie cu ocazia din 10 mai, considerând că suferă învătământul prin neregularitatea sa în frecventarea orelor, conferința roagă pe Excelența Sa Părintele Mitropolit și Prea Venerat Consistoriu să ia măsuri pentru vindecarea răului”. Răul a fost vindecat prin concedierea imediată a profesorului¹³.

Atenționarea, transmiterea unor informații elevilor au fost efectuate și prin intermediul afișelor așezate la intrarea în clădirea gimnaziului, „pe usciorul porții de fier”. De pildă, cel din 28 ianuarie 1861 atrage atenția asupra faptului că este perturbată liniștea pe timpul nopții, prin strigăte, chiote. Se subliniază că, potrivit regulamentelor școlare „după nouă ore niciunui școlar nu-i este iertat a lipsi de la cortelul său”. De altfel, în regulamentul din 1883, se precizează retragerea elevilor în locuință, vara la ora 21, iar iarna la ora 20. Într-un alt afiș se anunță interdicția plimbărilor prin cultura viței de vie de primăvara când înmuguresc până toamna după cules, pentru a evita astfel pagubele de care se plâng autoritățile comunale¹⁴.

De altfel, relațiile cu autoritățile, locale sau centrale, au stat permanent în atenția forurilor școlare blăjene în raport direct de binomul profesor-elevi. Din acest punct de vedere, este interesantă adresa direcțiunii gimnaziului din 20 aprilie 1864 către judele cercului Blaj. Obiectul ei îl reprezintă pedepsirea lui Kovács Jenesi din Blaj-Sat care l-a bătut pe Ioan Vințeler, elev în clasa a V-a. Cauza a fost amânată de mai multe ori, ceea ce „ar putea să atragă după sine urmări din cele mai rele dacă ar deștepta între unii școlari părerea că vătămrile

¹² *Ibidem*. Acte înregistrate, nr. 17/1892.

¹³ *Ibidem*. Registrul de intrare-ieșire 31/1879-1880, nr. 133, 134, 135.

¹⁴ *Ibidem*. Registrul de intrare-ieșire 9/1860-1861, nr. 33; 11/1861-1862, nr. 54.

ce li se fac nu se vindecă pe calea căutată de Vințeler și așa în cazuri asemenea ar alerga la răzbunare privată”¹⁵.

Un regim cu totul aparte în cadrul abaterilor disciplinare l-au avut cele cu substrat național. Este binecunoscut faptul că a intrat în tradiție obiceiul de serbare la Blaj a zilei de 3/15 mai. Aceasta a ajuns, în urma interdicției impuse de autorități, să se realizeze în mod clandestin. În fiecare an, cu toate riscurile, se ridica steagul tricolor pe Piatra Libertății, pe Crucea lui Iancu sau pe vârful vreunui copac din berc. Întotdeauna în spatele acestor fapte stătea o mână de elevi curajoși¹⁶. Așa s-a întâmplat și în anul 1878, când s-a ridicat tricolorul pe Crucea lui Iancu. La solicitarea forurilor bisericești, conducerea gimnaziului a demarat „ascultarea la protocol” a elevilor Ștefan Lita, Gavil Dobreanu, ambii din clasa a VII-a, Dimitrie Radu, Ioan Maior, Iuliu Grecu, din clasa a V-a, toți acuzați că au adunat bani de la colegii lor pentru confecționarea steagului și au propus ca la ridicarea lui pe Crucea lui Iancu să participe toți elevii. În cele din urmă, vinovat a fost găsit un alt elev, Ioan Sagreanu, din clasa a V-a, care a colectat banii pentru steag, l-a confecționat și a propus să meargă toată clasa a V-a împreună cu el la Crucea lui Iancu. Pentru aceste fapte, dar mai ales pentru a liniști suspiciunea autorităților, elevul acesta a fost exmatriculat¹⁷.

În concluzie, putem spune că la gimnaziul din Blaj menținerea ordinii și disciplinei a fost, cel puțin în perioada surprinsă de noi, o preocupare permanentă. Nici nu se putea altfel, datorită numărului mare al populației școlare, raportat la mărimea orașului de la confluența Târnavelor. De mare ajutor au fost reglementările și regulamentele de această natură, dar și imparțialitatea și intransigența corpului profesoral și modul în care era împărțită dreptatea. Din acest punct de vedere, trebuie să precizăm că fiecare faptă era cercetată, verificată, confirmată de martori și abia ulterior se stabilea pedeapsa, înlăturându-se, astfel, orice echivoc. Abaterile disciplinare, datorită diferențelor de vârstă dintre elevi, s-au manifestat pe o plajă destul de largă, de la simple poze copilărești până la fapte care, uneori, ating penalul. Pedepsele, ca un pandant firesc al lor, au îmbrăcat o varietate consistentă, precizată în regulamente. Interesantă este frecvența pedepsei cu carceră și regim alimentar redus doar la pâine și apă, precum și adoptarea, destul de ușor, a pedepsei cu exmatricularea. Am constatat însă că mulți dintre cei exmatriculați, reveneau, ulterior, în gimnaziu, mai ales ca elevi particulari. Din punct de vedere al frecvenței, încălcările disciplinare nu au fost numeroase, bună parte din ele fiind destul de minore ca gravitate.

¹⁵ *Ibidem*. Registrul de intrare-ieșire 15/1863-1864, nr. 81.

¹⁶ Vezi mai multe la: I. Nistor, *Piatra Libertății de la Blaj – simbol al luptei pentru libertate socială și națională a românilor din Transilvania*, în *Apulum*, XVIII, 1980, p. 393-403.

¹⁷ ANRDJA. *Gimnaziul*. Registrul de intrare-ieșire 29/1877-1878, nr. 18.

MISDEMEANOR AND DISCIPLINARY PUNISHMENTS IN BLAJ
GYMNASIUM (THE SECOND HALF OF THE 19th CENTURY)

Summary

Keeping order and discipline in Blaj Gymnasium was, at least during the period we focus on, a permanent task. This was the only possibility if we take into account the large number of students reported to the size of the town situated at the confluence of the two Târnava rivers. Regulations regarding discipline, the impartiality and the intransigence of the teachers and the way justice was done were of great help. Thus, we must state that each deed was investigated, checked, confirmed by witnesses. The punishment was established consequently only after these steps had been followed. Disciplinary misdemeanors ranged according to a large scale, from pranks to penal deeds. Accordingly, the punishments were very diverse, and they were carefully regulated. Incarceration and a diet reduced to bread and water were quite frequent. School-expel punishment was also given quite easily. We also noticed that a lot of the students that had been expelled used to return to the Gymnasium as private students. As far as attendance was concerned, there were not many misdemeanors and a lot of them were not very serious.